

at Officererne fik Gavn af det filantropiske Foretagende, som for et Par Aar siden blev sat i Gang her, idet der blev oprettet en Laanekasse og en Laaneforening for Embeds- og Bestillingsmænd under ganske særlige og gunstige Vilkaar. Det er indlysende, at naar en Embedsmand, som skal stifte en Gæld, kan stifte den paa den Maade, at den, der giver ham Laanet, har Ret til at faa sine Afdrag ved Udbetaling af en Del af Gagen hos den Institution, hos hvem Embedsmanden faar sin Gage, vil han kunne faa Laan under ganske anderledes gunstige Vilkaar, end naar dette ikke er Tilfældet. Den Laaneforening, jeg her sigter til, har et fuldstændig filantropisk Formaal, idet det ikke er dens Tendens at ville gøre det let for Folk at skaffe sig Laan; en saadan Tendens bør ikke paa nogen Maade fremmes. Nej, det, der er Foreningens Maal, er dette at afvikle de Laan, som Embeds- og Bestillingsmænd have stiftet, og der er jo mange, der i Tidernes Løb have stiftet saadanne Laan, saavel hos almindelige Laaneforeninger, hos Laaneforeninger, der henhøre under vedkommende Etat, hos Understøttelsesforeninger og den Art Foreninger som hos private, og det Laan, der da under ordinære Forhold ydes, er kun saa stort, at vedkommende dermed kan betale al anden Gæld. Som Regel gaar Foreningen ikke til at laane udover, hvad der er nødvendigt dertil, uden maaske et Par Hundrede Kroner til, for saa vidt den paagældende til sin Ekvipering eller andet saadant har Brug for nogle kontante Penge. Foreningen gaar altsaa ikke ud paa at forøge den paagældendes Gæld, men at samle Gælden paa en enkelt Post og gøre det muligt for ham at faa Laan paa langt lempeligere Vilkaar, mindre Renter og bedre Afbetalingsvilkar, end han ellers vilde kunne faa. De Penge, der udlaanen af Foreningen, udlaanen nemlig til 5 pCt. p. a., hvorimod den ældre Spare- og Laaneforening for Embedsmænd tager 6 pCt. p. a., og medens der af denne sidste Forening ved Laanets Stiftelse tages 2 pCt. Provision en Gang for alle, tager den anden Forening kun $\frac{1}{2}$ pCt. Provision en Gang for alle. Som det ses, er det altsaa ganske overordentlig billige Laan, ligesom ogsaa Afdragstiden retter sig efter de tilstedeværende Forhold, saaledes at det bliver muligt for den vedkommende Embedsmand virkelig at komme igennem med sin Gage minus det aarlige Afdrag, medens, hvad jeg om lidt skal nævne nogle Eksempler paa, Afdragene paa Gæld

stiftet ad anden Vej i mange Tilfælde udgøre et ganske overordentlig stort, ja, man kan sige uoverkommeligt Beløb for de paagældende. Nu er det saaledes, at f. Eks. for Told- og Postetaten har Finansministeriet givet Tilladelse til Notering med bindende Virkning af Gageforskrivninger. Men der er jo andre Embedsmænd, Præster og Officerer, tilbage, fra hvis Side der foreligger adskillige Begæring om Laan — saaledes i Løbet af $2\frac{1}{2}$ Maaned fra ikke mindre end 50 Officerer —, men disse Laan have ikke kunnet gives, fordi Foreningen overhovedet ikke indlader sig paa at laane, medmindre der kan finde Gageforskrivning Sted, og den gamle Forordning, jeg nylig tillod mig at oplæse, forbyder altsaa Officererne at stifte Gæld paa disse Vilkaar.

Naar det har været muligt for Foreningen at give Laan paa disse overordentlig gunstige Vilkaar — og jeg gentager, at Laanene bruges til Afbetaling af anden Gæld —, saa er det, fordi Landmandsbanken har stillet 1 Mill. Kr. til Foreningens Raadighed paa følgende Betingelser: For det første er der solidarisk Ansvar indenfor Foreningen, dernæst skal den paagældende, for at faa Laan, livsforsikre sig til et lignende Beløb, og endelig skal der stilles i Banken en Garantikapital, som udgør 10 pCt. af Laanets Størrelse, men denne Garantikapital forrenter Banken med 4 pCt. Nu var det i Begyndelsen, da Renten var lav, ikke saa forfærdelig vanskeligt at sælge saadanne Garantibeviser, og det er jo et godt Papir, som Landmandsbanken udbetaler 4 pCt. i Rente af. Men efterhaanden som Renten er bleven svært høj herhjemme — det vedrører kun indirekte det foreliggende Lovforslag, men da jeg gerne ogsaa ad anden Vej vilde paakræve Statens Støtte til dette gode Formaal, vil jeg nævne det med det samme —, har det ikke været let, til Tider ganske umuligt for Foreningen at sælge saadanne Garantibeviser, da de, som sagt, kun give 4 pCt. i Rente. Der har da ikke været andet at gøre, naar en Mand vilde stifte et Laan, lad os sige paa 4,000 Kr., end at han maa laane 4,400 Kr.; men han afbetaler selvfølgelig kun de 4,000 Kr. og har saa de 400 Kr. tilbage som et Værdipapir, for hvilket han hele Tiden faar 4 pCt. i Rente, men af hvilket han, som af det øvrige Laan, betaler 5 pCt. Han lider altsaa derved et lille Tab. Men endnu større Skavank derved er naturligvis den, at han sidder inde med et Papir, der giver ham 4 pCt. i Rente, men som jo